

Esimerkki vaikutusten ennakoarvioinnista päätöksenteossa

(Lähde: Rovaniemen kaupunginhallituksen pöytäkirja 25.08.1997)

DNo SOTE : 987/97

576 § Terveyskeskuspalvelujen myyminen/tilojen järjestäminen Rovaniemen maalaiskunnalle

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.6.97, 97 §:

Taluspäällikkö M Pennanen:

Rovaniemen kaupungin ja maalaiskunnan sosiaali- ja terveystoimen yhteistyöneuvottelujen yhteydessä maalaiskunnan edustajat ovat esittäneet kunnanhallituksen päätöksen 12.5.97, 252 § ja kunnanjohtajan päätöksen 7.5.97, 23 § (Liite 1) perusteella selvitettäväksi Ukkoherrantien terveyskeskuspalvelujen järjestämiseksi mm. seuraavat vaihtoehdot:

Vaihtoehto 1: Nykyisiä Ukkoherrantien terveyskeskuspalveluja vastaavien palvelujen ostaminen Rovaniemen kaupungilta Vaihtoehto 2: Nykyisten Ukkoherrantien terveyskeskuspalvelujen siirtäminen Rovaniemen kaupungilta vuokrattaviin tiloihin Maalaiskunta käsittelee asiaa seuraavan aikataulun mukaan: Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.8.97, kunnanhallitus 1.9.97 ja kunnanvaltuusto 15.9.97.

Maalaiskunnan terveyskeskustoimintojen alustava tilatarve on n. 1500 hyöty m² ja bruttoala n. 1750 m². Tilatarpeesta on jätetty pois röntgenin tilat sillä maalaiskunnan tavoitteena on ostaa röntgenpalvelut, jossa yhtenä vaihtoehtona on kaupunki. Maalaiskunnan terveyskeskustoimintojen tilatarve on niin suuri, että edellä mainittujen vaihtoehtojen toteuttaminen vaatii joka tapauksessa uudisrakentamista. Toiminnallisista syistä ja synergiaetujen saamiseksi mahdollinen uudisrakentaminen tulisi toteuttaa pääterveysaseman yhteyteen Sairaalakatu 1 tontille. Tontin pinta-ala on 23624 m², rakennusoikeutta on 14900 krsm², josta on käytetty 5200 krsm², joten maalaiskunnan terveyskeskustoimintojen vaatimat tilatarpeet on mahdollista toteuttaa ko. tontille. Seuraavassa käsitellään edellä mainittujen vaihtoehtojen toteuttamismahdollisuuksia.

Kummassakin vaihtoehdossa tilatarpeet eivät olennaisesti poikkea toisistaan. Toiminnallisesti ja synergiaetujen saamiseksi palvelut on mahdollista järjestää molemmissa vaihtoehdoissa niin, että kustannushyödyt maksimoituvat. Oleelliset toiminnot, joissa kustannushyötyjä on mahdollista saada ovat tukipalvelut eli röntgenin, laboratorion ja välinehuollon yhteiskäyttö. Molempien kuntien lääkekeskus- ja varastotoiminnathan on jo aikaisemmin keskitetty pääterveysasemalle. Lisäksi kustannushyötyjä voisi olla saatavissa ensiapupäivystys- ja työterveyshuoltotoiminnoissa.

Vaihtoehto 1

Tämä vaihtoehto merkitsisi käytännössä sitä, että maalaiskunnan Ukkoherrantien henkilöstö n. 50 henkilöä siirtyisi ns. vanhoina työntekijöinä kaupungin palvelukseen. Tämä edellyttäisi myös, että kaupunki rakennuttaisi maalaiskunnan terveyskeskustoimintoja varten uudisrakennuksen lukuun ottamatta laboratoriota, röntgeniä ja välinehuoltoa. Tässä vaihtoehdossa kaupungilla olisi joustavimmat mahdollisuudet järjestää palvelut ilman erillisiä sopimuksia maalaiskunnan kanssa.

Tämän vaihtoehdon toteuttamiselle ei kaupungin puolelta ole periaatteessa esteitä, koska lähinnä tukipalveluiden synergiahyödyt alentaisivat molempien kuntien perusterveydenhuollon kustannuksia.

Vaihtoehto 2

Tässä vaihtoehdossa kaupunki rakennuttaisi maalaiskunnan tarvitsemat tilat pääterveysaseman yhteyteen ja vuokraisi ne maalaiskunnalle. Hallinnollisesti toiminta olisi maalaiskunnan terveyskeskustoimintaa lukuun ottamatta tukipalveluja, jotka kaupunki myisi maalaiskunnalle.

Myöskään tämän vaihtoehdon toteuttamisella ei kaupungin puolelta ole periaatteessa esteitä, koska samat kustannushyödyt olisi mahdollista saada tässäkin vaihtoehdossa.

Alustavan selvityksen mukaan kaupungin pääterveysaseman laboratorion ja röntgenin työtilat riittävät molempien kuntien tarpeisiin eräillä laitetäydennyksillä. Sen sijaan nykyiset odotustilat käyvät pieniksi. Välinehuollon tiloja joudutaan suurentamaan ja lisäämään laitteistoa. Teknisesti nämä ovat mahdollista toteuttaa.

Kaupunginarkkitehti Juhani Isopahkalan alustavan suunnitelman mukaan laboratorion ja röntgenin odotustilojen laajentaminen toteutettaisiin sisäpihan puolelle nykyisten odotustilojen ja kahviotilan viereen yksikerroksisena. Varsinaiset toiminnalliset tilat rakennettaisiin sisäpihan puolelle erillisenä rakennuksena, jonne käynti tapahtuisi nykyisen pääoven kautta laboratorion ja röntgenin laajennettujen odotustilojen kautta. Uudisrakentaminen toteutettaisiin niin, että entinen päihdekeskuksen rakennus (ns. Nohterin talo) ja A-klinikkarakennus säilyisivät.

Kaupungin mahdollisia omia sosiaali- ja terveydenhuollon tilatarpeita, jotka koskevat ensisijaisesti hoivaosasto-/vuodeosastopaikkoja on rakennusoikeuden puolesta mahdollista myös toteuttaa. Toisaalta valtionosuuksien saaminen laitospaikkojen rakentamiseen on epävarmaa niin kauan kuin Muurolan sairaalassa on vapaita tiloja.

Maalaiskunnan edellyttämät toiminnalliset ja taloudelliset laskelmat esitellään kokouksessa samoin kuin alustava arkkitehtisuunnitelma laajennushankkeesta.

Valmistelijan esitys:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se periaatteessa hyväksyy Rovaniemen maalaiskunnan Ukko Herrantien terveyskeskustoimintojen sijoittamisen kaupungin pääterveysaseman yhteyteen molempien vaihtoehtojen mukaisesti ja että toimintojen sijoittamisen tarkempaa suunnittelua ja saavutettavien kustannushyötyjen selvittämistä voidaan jatkaa.

Esitys Virastopäällikkö:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy valmistelijan esityksen.

Kaupunginhallitus 16.6.97, 489 §: Sosiaali- ja terveyslautakunnan esitys ja kaupunginjohtajan päätösesitys kaupunginhallitukselle kokouksessa.

Päätös Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitukselle jaettiin seuraava lisäys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 12.6.1997, 97 §:

Keskustelun kuluessa Rapakko esitti asian jättämistä pöydälle, esitystä ei kannatettu.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi virastopäällikön esityksen keskustelun jälkeen.

Esitys Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää, että neuvotteluja Rovaniemen maalaiskunnan terveyskeskuksen toimintojen sijoittelusta kaupungin pääterveysaseman yhteyteen voidaan jatkaa.

Neuvottelujen pohjaksi on selvitettävä molempien esitettyjen vaihtoehtojen toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset sekä kaupungin että terveyskeskuksen käyttäjien kannalta katsottuna.

Kaupungin puolelta asiaa valmistelemaan on syytä asettaa työryhmä, johon kuuluvat viraston päällikkö Markku Oinaala, taluspäällikkö Martti Pennanen, kaupungin arkkitehti Juhani Isopahkala, kansliapäällikkö Mauri Posio sekä kaupunginhallituksen mahdollisesti nimeämät.

Merkittiin, että virastopäällikkö Markku Oinaala ja taluspäällikkö Martti Pennanen olivat kuultavina asiassa.

Keskustelun päätyttyä kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan siten täydennetyn esityksen, että työryhmään kuuluvat lisäksi Teollisuuskylä Oy:n toimitusjohtaja Markku Hyvönen ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Martti Ruokamo.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.8.97,123 §:

Taluspäällikkö M Pennanen 11.8.97:

Selvitys edellä esitettyjen vaihtoehtojen toiminnallisista ja taloudellisista vaikutuksista sekä kaupungin että terveyskeskuksen käyttäjien kannalta katsottuna.

Pääterveysaseman laajennushankkeen toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset liite 2.

Oheisessa liitteessä 2 on tarkasteltu vaihtoehto 2 mukaan nykyisten Ukkoherrantien terveyskeskuspalvelujen siirtämisen vaikutuksia kaupungilta vuokrattaviin tiloihin.

Vaikutukset näkyisivät lähinnä tukipalvelujen kuten laboratorion, röntgenin ja välinehuollon uudelleen järjestelyssä ja näistä saatavissa kustannussäästöissä.

Laboratorio Selvitys on tehty siltä pohjalta, että kaupunki myisi laboratoriopalvelut maalaiskunnalle ja maalaiskunnan laboratorion henkilöstö ja laitteet siirrettäisiin tarpeellisilta osin kaupungin laboratorioon. Alkuvaiheessa henkilöstöä voidaan vähentää luonnollisen poistuman kautta yhdellä työntekijällä. Laitteiden kapasiteettia ja automatisointia lisäämällä kustannussäästöjä olisi mahdollista saada myöhemmin enemmänkin. Tämä kuitenkin edellyttää, että asiasta neuvotellaan Lapin keskussairaalan laboratorion kanssa.

Laboratorioiden yhdistämisellä käyttökustannussäästöt olisivat vuositasolla kaupungille n. 500.000 mk ja maalaiskunnalle n. 350.000 mk ja laitteiden kapasiteettia ja automaatioastetta lisäämällä kustannussäästöt kasvaisivat.

Röntgen Lähtökohtana on, että kaupunki myisi röntgenpalvelut maalaiskunnalle ja maalaiskunnan röntgenin henkilöstö siirtyisi kaupungin röntgeniin. Lisälaitteinvestointeja jouduttaisiin tekemään n. 900.000 mk:n edestä. Maalaiskunnan röntgenlaitteistoa ei voida siirtää niiden korkean käyttöiän vuoksi.

Röntgenin yhdistämisellä käyttökustannuksista säästöt olivat vuositasolla kaupungille n. 110.000 mk ja maalaiskunnalle n. 100.000 mk. Lisäksi maalaiskunnalta säästyisivät röntgenlaittekustannukset.

Välinehuolto Myös välinehuollot yhdistettäisiin ja kaupunki myisi välinehuollon palvelut maalaiskunnalle. Henkilöstömenoissa olisi mahdollista saada säästöjä lähinnä sijaisten palkkausmenoissa. Maalaiskunnan välinehuollon laitteita ei voida siirtää niiden korkean käyttöiän vuoksi. Lisälaittekustannukset olisivat n. 80.000 mk.

Välinehuollon yhdistämisellä kaupungin välinehuollon kustannukset vähenisivät vuositasolla n. 50.000 mk.

Vaihtoehdossa 1, jossa maalaiskunta ostaisi kaupungilta nykyiset Ukkoherantien terveyskeskuspalveluja vastaavat palvelut, ei lyhyellä aikavälillä olisi eroja edellä olevaan vaihtoehto 2:een muilta osin kuin henkilöstön asemassa. Tässä vaihtoehdossa maalaiskunnan henkilöstö siirtyisi vanhoina työntekijöinä kaupungin palvelukseen eikä lisäkustannussäästöjä lyhyellä aikavälillä tulisi. Myöskään tilojen käytössä ei tulisi kustannussäästöjä, koska nykyiset pääterveysaseman tilat ovat täysin käytössä.

Pitemmällä aikavälillä kustannussäästöjä olisi varmaan aikaansaataavissa henkilöstömenoissa, mutta tämä vaatisi eri toiminnoittain tarkemman selvityksen, jota ei näin lyhyen aikataulun puitteissa ole ollut mahdollista tehdä.

Tilakustannukset/vuokralaskelma Huonetilaohjelmaan on jouduttu lisäämään rakentamismääräysten edellyttämät väestönsuojatilat 40 m². Kokonaishuoneistoalaan tällä ei ole vaikutusta, koska ko. tiloja voidaan käyttää huonetilaohjelman erinäisiin toimintoihin.

Uudisrakentamisen tilakustannuksista kaupunginhallituksen asettama työryhmä on todennut, että väestönsuojatilat mukaan lukien todelliset rakentamiskustannukset ovat huonetilaohjelman tavoitehintakustannusarvioon verrattuna 226.000 mk korkeammat. Työryhmän laskelmien pohjana on ollut todelliset rakentamiskustannukset.

Kustannusarvion ja vuokralaskelman pohjana on, että 8,8 mmk rakentamiskustannuksiin saadaan valtionosuus 3,6 mmk, jolloin rakentamiskustannukset ovat n. 5,2 mmk.

Työryhmä on laatinut edellä olevan perusteella vuokralaskelmavaihtoehtoja, joka on liitteenä 3.

Työryhmä esittää, että vuokralaskelmassa käytetään vaihtoehto 1 lähtötietoja, jonka perusteella vuokraksi tulee 48,56 mk/m²/kk + arvonnlisävero 22 %, jonka maalaiskunta saa palautuksena takaisin.

Rakentamisaikataulun mukaan uudisrakennus tulisi olla valmiina v. 2000 loppupuolella.

Valmistelijan esitys: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se hyväksyy

1. edellä olevaan selvityksen esitettyjen vaihtoehtojen toiminnallisista ja taloudellisesta vaikutuksista kaupungin ja terveyskeskuksen käyttäjien kannalta katsottuna
2. vuokranmääräytymislaskelmassa käytettävät lähtötiedot työryhmän esityksen mukaisesti.

Esitys Virastopäällikkö: Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy valmistelijan esityksen

Päätös Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi virastopäällikön esityksen keskustelun jälkeen ja päätti lisäksi esittää, että lautakunnan puheenjohtaja nimetään lautakunnan edustajaksi työryhmään.
----- Kaupunginhallitukselle jaetaan sosiaali- ja terveyslautakunnan esityksen liitteet 2 ja 3.

Esitys Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, - että jatkoneuvotteluja Rovaniemen maalaiskunnan kanssa maalaiskunnan terveyskeskustoimintojen sijoittelusta kaupungin pääterveysaseman yhteyteen voidaan jatkaa nyt työryhmän valmistelemien vaihtoehtoisten ratkaisujen pohjalta -että työryhmään lisätään jäseneksi sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja Maija Kukkula ja - että jatkoneuvotteluja maalaiskunnan kanssa käydään asiaa selvitelleen ja valmistelleen työryhmän toimesta.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan esityksen.

Täytäntöönpano Toimeksi sosiaali- ja terveystoimi Ote Maija Kukulalle